

DZIENNIK URZĘDOWY
Wojewódzkiej Rady Narodowej
W KOSZALINIE

Koszalin, dnia 31 grudnia 1958 r.

Nr 12*)

Poz. 48

T R E Ś Ć :

Poz. 48 Przepisy obowiązujące w sprawie ruchu publicznego i ochrony dróg na terenie województwa koszalińskiego.

48 Zarządzenie Nr 28/58 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dn. 11.XII.1958 r.

Poz. 48

§ 2.

ZARZĄDZENIE NR 28/58

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 11 grudnia 1958 r.
w sprawie ruchu publicznego i ochrony dróg na terenie województwa koszalińskiego.

Na podstawie art. 53 ust. 4 pkt. 4 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5 poz. 16) art. 108 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. z 1936 r. Nr 80 poz. 555), art. 3 i 5 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 89, poz. 656 z późniejszymi zmianami), § 3 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26. VI. 1924 r. regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. Nr 61 poz. 611 z późniejszymi zmianami) oraz § 69 ust. 1 rozporządzenia Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616 z późniejszymi zmianami) — Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie zarządza co następuje;

PRZEPISY OGÓLNE.

§ 1

Przepisy niniejszego zarządzenia obowiązują na terenie województwa koszalińskiego — niezależnie od przepisów ogólnych regulujących ochronę dróg i porządek ruchu drogowego, w szczególności zawartych;

- a) w ustawie z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 89 z 1921 r. poz. 656, nr 18 z 1928 r. poz. 151, nr 23 z 1928 r. poz. 202, nr 110 z 1934 r. poz. 976 i nr 10 z 1948 r. poz. 73),
- b) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26. VI. 1924 r. regulującym używanie i ochronę dróg (Dz. U. nr 61 poz. 611),
- c) w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1930 r. o wymijaniu i wyprzedzaniu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 43 poz. 373),
- d) w rozporządzeniu Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 15 grudnia 1953 r. w sprawie ruchu rowerów na drogach publicznych (Dz. U. Nr 3 z 1954 r. poz. 7),
- e) w rozporządzeniu Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616, nr 27 z 1948 r. poz. 185, nr 30 z 1949 r. poz. 218, nr 51 z 1949 r. poz. 389, nr 1 z 1952 r. poz. 8, nr 14 z 1953 r. poz. 60, nr 3 z 1954 r. poz. 6, nr 1 z 1956 r. poz. 2).

*) Ostatni numer w 1958 r.

1) W zarządzeniu niniejszym przez określenie „droga” należy rozumieć drogę każdej kategorii, o ile nie jest wyszczególniona kategoria drogi.

2) Przez określenie „ulica” należy rozumieć wszelkiego rodzaju drogę w obrębie miejsc zabudowanych, ulice, uliczki, place, promenady, przejścia, mosty, ścieżki, o ile dostępne są dla ruchu publicznego.

3) Przez określenie „pojazd” o ile nie jest wyszczególniony rodzaj, należy rozumieć pojazdy mechaniczne i konne (przeznaczone do użytku publicznego i prywatnego), rowery oraz wózki ręczne ciągnięte z wyłączeniem wózków dziecięcych i wózków dla chorych.

CZĘŚĆ I.

OCHRONA DRÓG I PORZĄDEK NA DROGACH.

OCHRONA DRÓG I PRZYNALEŻNOŚCI DROGOWYCH.

§ 3.

1) Zabrania się niszczyć i uszkadzać drogi publiczne, oraz wszelkie przynależności i urządzenia dróg i ulic, a więc mosty, słupki ochronne, drogowskazy, tablice ostrzegawcze i informacyjne, drzewa przydrożne, żywopłoty, ogrodzenia, burty, rowy, pasy za rowami, nasypy, budynki, ścieżki w parkach i alejach, zapory, bruki, ścieżki, studnie, latarnie, bariery, słupy do ogłoszeń, ogłoszenia, reklamy, pomniki, posągi itp.

2) Zabrania się uszkadzać, niszczyć, przewracać lub czynić mniej widocznymi kamienie, pale, tablice, jakoteż jakiegokolwiek inne znaki służące do oznaczania lub odgraniczenia dróg, albo do oznaczania wysokości stanu wody (wodowskazy).

§ 4.

Zabronione jest:

- a) jakiegokolwiek uszkadzanie rowów, skarp (stoków), nasypów, wykopków i pasów przydrożnych jak również przejeżdżanie przez nie,
- b) przepędzanie przez rowy, skarpy (stoki), wykopy i nasypy oraz pasy przydrożne — bydła i ptactwa domowego oraz paszenia go na tych przynależnościach drogowych,
- c) przekopywanie, zasypywanie lub zaorywanie dróg, rowów, kanałów i przepustów drogowych.

§ 5.

Osobom nieuprawnionym nie wolno korzystać z trawy, rosnącej na poboczach dróg, w rowach, na skarpach rowów, wykopów i nasypów oraz na pasach przydrożnych.

§ 6.

Przy drogach i ulicach, w ogrodach, plantacjach publicznych, placach, promenadach itp. zabronione jest:
a) przechodzenie przez ogrodzenia, siadanie i chodzenie po nich,

- b) uszkodzanie drzew, krzewów, koszu, słupek przy drzewach alejowych itp., urządzeń dla roślin,
- c) chodzenie po trawnikach, kwietnikach, klombach, grządkach itp.,
- d) otrząsanie drzew, wspinanie się na drzewa, rzucanie na nie kamieniami, kijami i innymi przedmiotami,
- e) wytaczanie soków z brzozy i drzew iglastych,
- f) wygrabianie opadłych liści przez osoby niepowołane,
- g) uszkodzanie, zanieczyszczanie i przenoszenie w inne miejsca ławek ustawionych dla użytku publicznego.

OCHRONA NAWIERZCHNI DROGOWYCH.

§ 7.

Przedmioty niszczące nawierzchnię drogi, winny być wiezione na kołach lub, jeżeli jest wystarczająca ilość śniegu na saniach, nie wolno ich natomiast ciągnąć bezpośrednio na nawierzchni drogi.

§ 8.

1) Szerokość obręczy kół pojazdów jeżdżących po drogach bitych winna być taka, aby ciśnienie kół nie przekraczało 100 kg. na centymetr bieżącej szerokości obręczy.

2) Szerokość żelaznych obręczy kół pojazdów konnych, jeżdżących po drogach bitych i służących do zarobkowych przewozów ciężarów lub osób, winna conajmniej wynosić:

- a) 10 cm u wozów przy zaprzęgu w cztery lub więcej koni,
- b) 8 cm u wozów przy zaprzęgu w dwa lub trzy konie.

§ 9.

1) Powierzchnia żelaznych obręczy kół, stykająca się z jezdnią, winna być zupełnie gładka. Wyjątki dopuszczalne są tylko dla maszyn rolniczych, jednakże koła takich maszyn nie powinny posiadać nierówności, niszczących powierzchnię drogi.

2) Na drogach o nowoczesnej nawierzchni zabroniony jest ruch pojazdów niezaopatrzonych w gładką powierzchnię żelaznych obręczy kół, stykających się z jezdnią nawet w tych wypadkach, w których pojazdy te przeznaczone są dla celów rolniczych.

3) Zabrania się używania na drogach umocnionych ciągników z żelaznymi hakami bez zaopatrzenia ich kół w obręcz ochronne.

§ 10.

Do hamowania pojazdów nie wolno używać łańcuchów, haków, lub innych przyrządów, mogących niszczyć drogę. Wyjątkowo urządzenia takie mogą być używane podczas gołoledzi.

§ 11.

Niedozwolone jest rozpalanie ognisk na drogach, poboczach lub pasach przydrożnych.

§ 12.

- 1) Pod mostami nie wolno:
 - a) rozniecać ognia,
 - b) zakładać popasów,
 - c) urządzać noclegów.
- 2) Na mostach o konstrukcji drewnianej lub częściowo drewnianej nie wolno:
 - a) palić tytoniu,
 - b) przejeżdżać z ogniem lub niezamkniętym paleniskiem maszyn, ten ostatni zakaz odnosi się również do mostów o konstrukcji żelaznej z drewnianymi podkładkami.
- 3) Przy mostach o konstrukcji drewnianej lub częściowo drewnianej nie wolno palić ognisk w odległości mniejszej niż 150 m.

§ 13.

1) Wszelkie roboty ziemne na drogach, ulicach, lub chodnikach mogą być prowadzone tylko na podstawie specjalnego zezwolenia właściwej władzy drogowej i zgodnie z treścią tego zezwolenia.

§ 14.

1) Zajęcie ulicy w związku z prowadzoną budową na inne podobne cele może nastąpić na podstawie zezwolenia właściwej władzy drogowej.

2) Ulica lub jej część zajęta dla celów, o których mowa w ustępie poprzednim, powinna być należycie ogrodzona i zaopatrzona w znaki ostrzegawcze, a podczas mgły i o zmroku oraz w nocy oznaczona światłem. Miejsca rozkopane winny być ze wszystkich stron otoczone barierami i oświetlone.

§ 15.

1) Droga lub ulica, czasowo zamknięta dla ruchu publicznego z powodu przeprowadzanych na niej robót lub z innego powodu, powinna być oznaczona stosownie do wydanych instrukcji lub zarządzeń właściwej władzy drogowej.

2) Zamknięcie drogi lub ulicy dla ruchu publicznego zarządza właściwa władza drogowa. Treść zarządzenia o zamknięciu ruchu drogowego należy podać do wiadomości w prasie miejscowej.

§ 16.

1) Na gotowanie smoly, asfaltu, gaszenia wapna itp. na drogach publicznych i ulicach należy uzyskać zezwolenie właściwej władzy drogowej.

2) Kotły używane do gotowania smoly muszą posiadać szczelnie zamykającą się żelazną pokrywę. Podczas gotowania należy mieć w pobliżu przygotowany piasek, którego ilość winna odpowiadać wielkości kotła.

Do palenia nie wolno używać paliwa wydzielającego dym w nadmiernej ilości.

§ 17.

Wykonywanie jakichkolwiek robót na drogach i ulicach jak: rąbanie drzewa opałowego, przygotowanie budulca, kucie koni itp., jest zabronione.

UTRZYMYWANIE CZYSTOŚCI NA DROGACH I ULICACH.

§ 18.

1) Niedozwolone jest zanieczyszczanie dróg i ulic przez wyrzucanie lub rozsypywanie: ziemi, błota, nawozów, śmieci, zielska, wiór, papierów, ogryzków owoców, wylewanie nieczystości, sprowadzanie odpływów z urządzeń gospodarskich lub fabrycznych itp.

2) Rozrzucanie przedmiotów mogących kaleczyć nogi ludzi i zwierząt, lub rwać obręcze gumowe pojazdów, jak: gruzów, gwoździ, drutu, ułamków metali, szkła itp. jest zabronione.

3) Urządzenie w polu poza osiedlem śmietników i zbiorników (kopców) mierzwy w odległości mniejszej niż 30 m. od dróg publicznych jest bez zezwolenia władzy drogowej zabronione.

4) W wypadku, gdy przy ładowaniu towarów lub materiałów, wywożenia nawozu, śmieci, zwłoczek produktów rolnych jak siano, słoma itp. lub z jakiegokolwiek innego powodu nastąpi zanieczyszczenie drogi publicznej lub ulicy, zanieczyszczający jest zobowiązany niezwłocznie oczyścić drogę lub ulicę na własny koszt.

5) Odpowiedzialnymi za wykonanie przepisu ust. 4 są zarówno przewoźcy ładunek jak i właściciel ładunku. Jeżeli przewoźcego lub właściciela ładunku nie można odnaleźć i natychmiast zmusić do spełnienia tego obowiązku, obowiązek natychmiastowego oczyszczenia spada na tego kto jest zobowiązany do regularnego oczyszczania ulicy lub drogi.

§ 19.

1) Zabronione jest składanie bez zezwolenia jakichkolwiek przedmiotów na drogach i ulicach (materiałów, narzędzi, towarów itp.).

2) Zezwolenie, o którym mowa w ust. poprzednim wydaje właściwa władza drogowa.

3) Przepis ust. 1 nie dotyczy chwilowego, koniecznego złożenia przedmiotów przy naładowywaniu, zładowywaniu lub przeładowaniu z tym, że chwilowe złożenie przedmiotu na drodze nie może jednak ładować ruchu pieszego i kołowego oraz zanieczyszczać drogi.

§ 20.

Robotnicy, zatrudnieni na drogach publicznych przy tłuczeniu kamienia na tłuczeń, obowiązani są od strony jezdni umieścić zasłonę, (plecionkę, matę słomianą), aby odpryski nie padały na jezdnię.

§ 21.

Karmienie zwierząt na drogach publicznych w sposób powodujący zanieczyszczenie drogi jest wzbronione.

§ 22.

W budowłach przylegających do dróg i ulic nie dozwolone jest zrzucanie gruzów budowlanych z pięter. Gruz należy uprzednio skropić i znieść lub spuszczać w szczelnie zamkniętych koszach lub stosowanych urządzeniach.

§ 23.

1) Mierzwa lub inne tego rodzaju odpady, zanieczyszczające powietrze, wywiezione na pola, łąki, lub ogrody, położone w pobliżu dróg lub zabudowań winny być natychmiast zaorane, lub w inny sposób dostatecznie ziemią przykryte.

2) Wywóz śmieci winien się odbywać w nocy względnie wcześniej rano do godziny 6-tej w wozach szczelnie przykrytych, wyraźnie oznaczonych napisem: „Wóz do śmieci”.

3) Wywóz nieczystości z dołów klozetowych musi być zawsze wykonywany bez zbyt długich przerw, w miastach w nocy, po wsiach wcześniej rano do godz. 6-tej.

§ 24.

1) Zwłoki zwierząt padłych na drodze lub ulicy posiadacz zwierząt winien natychmiast usunąć, jeżeli zaś z uzasadnionych przyczyn usunięcie natychmiastowe nie jest możliwe winien to uczynić:

- a) w miastach względnie osiedlach w przeciągu 3-ch godzin,
- b) wśród zabudowań wiejskich w przeciągu 12 godzin,
- c) na terenach niezabudowanych — w przeciągu 24 godzin

2) Usunięcie padłej zwierzyny winno nastąpić zgodnie z przepisami sanitarnymi.

3) Do usunięcia padliny beznamiętnej obowiązana jest władza terenowa danej miejscowości (miasta, dzielnicy, gromady, osiedla), względnie wyznaczona przez tę władzę przetwórcza padlin (rakarnia).

4) O ile zobowiązani do usunięcia beznamiętnej padliny nie uczynią tego w terminie przepisanych, usunięcie zarządza właściwa władza drogowa na koszt zobowiązanego.

USUWANIE WÓD OPADOWYCH I ŚNIEGU.

§ 25.

1) Woda deszczowa, ściekająca z dachów, winna być w taki sposób odprowadzona, ażeby nie tamowała swobodnego ruchu przechodniów i nie narażała ich na przykrości.

2) W osiedlach, w których nie ma miejscowych przepisów regulujących odpływ wód deszczowych przy nowych budowłach i przebudowach domów, stojących przy ulicy, winna woda ściekająca z dachu być przeprowadzona rynnami i następnie podziemnie do rowu lub kanału krytego.

§ 26.

1) Odprowadzanie z podwórza lub wylewanie wszelkich nieczystości, a w szczególności płynów wydzielających przykrą woń lub osad na ulicę, drogi lub do ścieków ulicznych jest niedozwolone. Pływy te winny być odprowadzane, względnie wylwane do zamkniętej kanalizacji, a w razie jej braku do specjalnego zbiornika, zbudowanego zgodnie z przepisami budowlanymi, oraz z miejscowymi przepisami o usuwaniu nieczystości i wód opadowych, wydanymi przez władzę terenową.

2) Zabronione jest zanieczyszczanie kanalizacji przez rzucanie do wpustów śmieci, szmat, kamieni lub jakichkolwiek innych przedmiotów stałych.

§ 27.

1) Chodniki powinny być przez właścicieli przylegających posesji stale oczyszczane ze śniegu i lodu, szczególnie po śnieżycy.

2) W czasie gołoledzi chodnik winien być codziennie do godziny 7,30 rano oraz każdorazowo po nastaniu gołoledzi wysypany piaskiem lub trocinami.

§ 28.

1) Podczas mrozu i odwilży powinny być ścieki oczyszczone ze śniegu i lodu w taki sposób, ażeby woda nie mogła zbierać się w większej ilości na ulicy lub chodnikach.

2) Śnieg i lód nagromadzony wskutek oczyszczenia ulic i ścieków należy ułożyć w przyzmy na ulicy przy ścieku. Przyzmy nie można układać na przestrzeni 10 m. od narożnika.

3) Władze miejskie zobowiązane są usuwać bezzwłocznie nagromadzony śnieg i lód.

§ 29.

1) Wyrzucanie śniegu z podwórza na ulicę jest niedozwolone.

2) W czasie odwilży należy usunąć śnieg z powierzchni dachów. Przy zrzucaniu śniegu i lodu z dachu należy:

- a) część chodnika względnie jezdni, zagrożoną zsuwającą się warstwą śniegu, odpowiednio odgrodzić,
- b) podczas zrzucania śniegu z dachów na ulicę, ostrzec przechodzących o grożącym im niebezpieczeństwie,
- c) zrzucony z dachu śnieg i lód usunąć niezwłocznie z chodnika.

OCHRONA URZĄDZEŃ ULICZNYCH I DROGOWYCH.

§ 30.

Zakazane jest osobom do tego nieuprawnionym:

- a) zamykanie i otwieranie hydrantów wodociągowych i kurków gazowych przy publicznych latarniach,
- b) zapalanie i gaszenie latarni publicznych,
- c) usuwanie lub gaszenie latarni, służących do oświetlania zapór drogowych i mostowych, wozów, rusztowań budowlanych itp.

URZĄDZENIA ULICZNE.

§ 31.

1) Właściciele nieruchomości są zobowiązani należące do nich budynki, płoty, drzewa, żywopłoty lub inne ogrodzenia, znajdujące się przy drogach i ulicach, utrzymywać w takim stanie, by z tego powodu ruch uliczny nie doznał przeszkód i wygląd zewnętrzny miasta lub wsi nie cierpiał na tym.

2) Płoty z drutu kolczastego i wszelkie ogrodzenia mające ostre końce, mogą być przy drogach i ulicach ustawione tylko w ten sposób, ażeby nie narażały przechodniów na skałeczenie lub uszkodzenie odzieży.

§ 32.

Drzwi, okna, okiennice, klapy itp. lokali parterowych, otwierające się na ulicę, winny być zawsze w razie otwarcia przymocowane, żeby nie tamowały ruchu przechodniów, nie narażały ich na okaleczenie lub uszkodzenie odzieży.

§ 33.

1) Markizy nad drzwiami i oknami należy umieszczać na wysokości co najmniej 2,50 m nad poziomem chodnika.

2) Markizy w stanie rozwartym nie mogą sięgać od linii budynku na odległość większą niż szerokość chodnika zmniejszoną o 0,80 m.

§ 34.

Przepisy §§ 32, 33 nie mają zastosowania w miejscowościach, dla których zostały wydane przepisy miejscowe o bu-

dowie poszczególnych elementów elewacji budynków i urządzeń z budynkami związanymi, wpływających na ich zewnętrzny wygląd.

§ 35.

1) W oknach i na balkonach wychodzących na ulicę zabronione jest:

- trzepanie dywanów, materiałów itp.,
- przewietrzanie pościeli w czasie godzin od 11 do 22,
- wieszanie bielizny.

2) Podlewanie kwiatów pokojowych na oknach i na balkonach może się odbywać tylko w czasie między godzinami od 22 — 8.

§ 36.

W oknach i na balkonach wychodzących na ulicę zabronione jest ustawianie lub zawieszanie bez dostatecznego umocowania przedmiotów, które w razie spadnięcia mogłyby przechodniów skaleczyć lub uszkodzić ich ubranie.

§ 37.

1) Niedozwolone jest umieszczanie lub wystawianie przy domach albo w oknach przedmiotów i urządzeń, które mogą wywołać zbiegowisko lub tamować ruch publiczny.

2) Przepis ust. poprzedniego nie ma zastosowania do reklam handlowych i przemysłowych.

ODLEGŁOŚĆ BUDYNKÓW OD DRÓG I ODPROWADZANIE ZE SZTUCZNYCH ŚCIEKÓW.

§ 38.

1) Najmniejsza odległość poszczególnych wymienionych poniżej zakładów i urządzeń od zewnętrznego brzegu rowu lub stopy nasypu drogowego dróg publicznych winna wynosić:

a) kuźni	6 m.
b) pieców ceglanych i wapiennych	10 m.
c) wiatraków	20 m.
d) szybów górniczych	10 m.
e) szybów naftowych (otworów) kopalń I klasy bezpieczeństwa	20 m.
f) kopalń II klasy bezpieczeństwa	40 m.
g) strzelnic	20 m.
h) zbiorników na materiały łatwo palne o pojemności ponad 200 m ³	40 m.
i) mniejszych	20 m.
j) kopalni gliny, piasku, żwiru, torfu, kamieniołomów, odkrywek itp.	5 m.

2) Przy zbiornikach, kopalniach i odkrywkach boczna ściana od strony drogi ma posiadać odpowiednią pochyłość lub stosowne wzmocnienie. Niezależnie od tego właściwe władze mogą zarządzić dodatkowe zabezpieczenie ze względu na geologiczne właściwości terenu i ze względu na sposób wykonania.

3) Zachowanie wskazanych w ust. 1 odległości dla wymienionych zakładów, urządzeń i fabryk, położonych w obrębie już zabudowanych dzielnic miast, jak też w miastach, posiadających zatwierdzone plany zabudowy, nie jest wymagane.

§ 39.

Odległości w jakich zgodnie z ust. 1 i 2 art. 15 ustawy z dnia 7. X. 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych mają być stawiane budynki, studnie i ogrodzenia, oraz zgodnie z § 38 niniejszego zarządzenia umieszczane zakłady i urządzenia należy obliczać:

- dla dróg z rowami bocznymi względnie z płaskimi ściekami, oraz dla dróg położonych w wykopach — od górnej krawędzi, zewnętrznego zbocza rowu, ścieku lub wykopu,
- dla dróg w nasypach bez rowów bocznych od stopy nasypu drogowego,
- dla dróg położonych w poziomie gruntów przyległych bez rowów bocznych — od linii odległej o 2 m. od brzołów drogi.

§ 40.

W razie przebudowy budynków i ogrodzeń oraz zakładów i fabryk, o których mowa w §§ 38, 39 niniejszego zarządzenia, należy stosować przepisy tychże paragrafów, określające ich odległość od dróg publicznych.

§ 41.

Przepisy §§ 38, 39 nie mają zastosowania przy wznoszeniu budowli w dzielnicach miast już zabudowanych, jako też w miastach posiadających zatwierdzone plany zabudowy. Co do budowli natomiast w polach i w miejscach otwartych — władze budowlane winny przed wydaniem pozwolenia na budowę zasięgnąć uprzednio opinii właściwej władzy drogowej w sprawie określenia odległości tych budowli od dróg publicznych.

§ 42.

Odprowadzenie do rowów przydrożnych lub przepustów drogowych wód ze sztucznych ścieków może się odbywać tylko na podstawie pozwolenia właściwej władzy, do której należy piecza nad utrzymaniem drogi, o ile dalszy odpływ wód jest zapewniony i o ile nie zachodzą okoliczności z powodu których winny być zastosowane przepisy szczególne.

§ 43.

1) Wszelkie urządzenia niezbędne dla zapewnienia odpływu wód ze sztucznych ścieków w pasie drogowym (jak np. pogłębienie i umocowanie rowów przydrożnych i odpływowych, założenie nowych przepustów, obniżanie dna i pogłębienie fundamentów przepustów istniejących itp.) jak również wszelkie urządzenia dla zapewnienia bocznych wjazdów (mostki i przepusty na pogłębionych rowach) i zabezpieczenie ruchu (bariery, słupki itp.) winny być wykonane przez właściwe władze drogowe lub pod ich nadzorem na koszt zainteresowanych, których należy powiadomić uprzednio o konieczności zainstalowania tych urządzeń. Zainteresowani mogą odmówić swej zgody na poniesienie kosztów wykonania urządzeń, w takim jednak wypadku władza drogowa może cofnąć pozwolenie o którym mowa w § 42.

2) Utrzymanie porządku urządzeń wymienionych w ust. 1 będzie dokonywane w tym samym trybie jak założenie.

§ 44.

W wydanych przez władze (§ 42) pozwoleniach na wprowadzenie na pas drogowy sztucznych ścieków należy wyraźnie zastrzec, że zainteresowani ponosić będą koszty naprawy ewentualnie uszkodzeń drogi z jej przynależnościami, wynikłych wskutek istnienia urządzeń, o których mowa w § 43, jak również różnice zwiększonych z tego tytułu kosztów utrzymania drogi, a także zobowiązani będą w razie przebudowy drogi, do odpowiedniego dostosowania powyższych urządzeń na swój koszt, ewent. do poniesienia kosztów tych wszystkich robót przy przebudowie, które były wywołane wyłącznie potrzebami odprowadzenia ścieków w pasie przydrożnym.

§ 45.

1) Postanowienia §§ 38 — 44 mają zastosowanie do dróg lokalnych. Do dróg wyższych kategorii zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 17 października 1925 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych oraz Przemysłu i Handlu o przepisach co do odległości budowli od dróg publicznych i co do ścieków przydrożnych (Dz. U. Nr 100 poz. 778).

2) Przepisy §§ 43, 44 nie mają zastosowania w wypadkach uregulowanych w art. 408 ust. 1 i 410 ust. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. 2. 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. Nr 34 z 1939 r. poz. 216 z późniejszymi zmianami), tudzież w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. Nr 90 z 1939 r. poz. 581).

ROZKŁĘJANIE AFISZÓW I KOLPORTAŻ.

§ 46.

1) Rozdawanie i noszenie afiszów, plakatów i wszelkiego rodzaju ogłoszeń i reklam na ulicach i drogach publicznych dozwolone jest tylko na podstawie poprzednio uzyskanego zezwolenia właściwych władz.

2) Rozlepianie, rozmieszczanie, przybijanie lub umieszczanie w jakikolwiek inny sposób wszelkiego rodzaju obwieścić, wezwań, afiszów itp. jest dozwolone tylko w miejscach specjalnie na ten cel przeznaczonych po uprzednim uzyskaniu zezwolenia właściwych władz terenowych.

3) Przepisy ust. poprzedniego nie dotyczą ogłoszeń urzędowych.

4) Kolportowanie i sprzedaż wszelkich czasopism może się odbywać jedynie w taki sposób, aby to nie utrudniało względnie tamowało ruchu publicznego.

CZĘŚĆ II.

RUCH DROGOWY.

PRZESZKODY RUCHU.

§ 47.

Na ulicach i drogach przeznaczonych dla ruchu publicznego zabronione jest:

- a) pozostawianie dzieci bez opieki,
- b) pozostawianie bez dozoru osób chorych umysłowo,
- c) wypuszczanie zwierząt i ptactwa domowego.

§ 48.

1) Niedozwolone jest:

- a) pozostawianie na drogach i ulicach niezaprężonych wozów, wózków ręcznych, sań, taczek itp.
- b) wyładowywanie lub załadowywanie wozów na ulicy materiałami jak: węgiel, torf, wapno, piasek itp.
- c) wjeżdżanie pojazdów konnych i mechanicznych na chodnik, celem bezpośredniego wyładunku do okien piwnicznych.

2) W drodze wyjątkowej, o ile nie ma wjazdu do danej nieruchomości przepis ust. poprzedniego lit. b) nie ma zastosowania, z tym że:

- a) wyładowanie względnie załadowanie nie będzie tamowało i utrudniało ruchu publicznego,
- b) wyładowanie względnie załadowanie będzie dokonane natychmiast po zajęciu pojazdu (bez przerw),
- c) jezdnie i chodniki po dokonaniu czynności zostaną doprowadzone do należytego porządku.

3) Rzucanie lub przrzucanie przedmiotów z pojazdu przez chodnik jest wzbronione.

PSY.

§ 49.

1) Każdy pies winien być zaopatrzony w obrozę z umieszczonym na niej znacznikiem rozpoznawczym (z nazwą miejscowości, powiatu i nr ewidencyjnym) umożliwiającym odnalezienie posiadacza psa.

Znaczków rozpoznawczych dostarczą właścicielom psów właściwe terenowe władze miejscowe za zwrotem rzeczywistych kosztów. Ponadto należy stosować obowiązujące przepisy sanitarno-weterynaryjne.

2) Wszystkie psy ostre, oraz psy, których właściciel (posiadacz) otrzymał odpowiednie polecenie sądowe lub zarządzenie władzy, muszą na drogach i placach publicznych oraz w miejscach odwiedzanych przez ludzi np. w bramach, sieniach podwórzach itp., nosić trwały i stosowny, sięgający poza pysk kaganiec, uniemożliwiający kąsanie, a pozwalający im jednak swobodnie oddychać i pić wodę.

3) Właściciele psów winni dbać o to, aby ich psy nie biegały bez nadzoru po ulicy i po publicznych plantacjach. W miejskich ogrodach wolno psy prowadzić tylko na smyczy. Puszczanie psów w nocy bez nadzoru na ulicę jest wzbronione. Właściciele psów winni również dbać o to, ażeby nie zakłócały one spokoju w nocy głośnym, bezustan-

nym szczeniem. Czas nocny obowiązuje od godz. 22 do godz. 6 rano.

4) Puszczanie psów bez nadzoru w miejscach publicznych jak również prowadzenie ich tam podczas jakiegokolwiek rodzaju uroczystości lub zebrań jest zakazane. Zabrania się również wprowadzania psów na cmentarz.

PORZĄDEK RUCHU NA JEZDNI.

§ 50.

1) Na drogach publicznych dozwolone jest jeżdżenie pojazdami, jazda konna itp. oraz pędzenie bydła w ramach przepisów § 51 ust. 4 i 5 tylko na jezdniach.

2) Nie wolno używać do ruchu — ulicy zakazanej dla ruchu publicznego.

§ 51.

1) Ruch pojazdów winien się odbywać prawą stroną w kierunku ruchu i to jeżeli droga nie posiada specjalnego letniego toru (latówki) — tylko po twardej nawierzchni.

2) Posuwające się wolno w miastach wozy ciężarowe, wózki ręczne, rowery itp. pojazdy, winny zajmować miejsce na jezdni przy samym prawym chodniku, dalej od chodnika winy posuwać się pojazdy szybsze, samochody ciężarowe, pojazdy osobowe, konne itp., a przy środku jezdni samochody osobowe i motocykle.

3) Prowadzenie dwóch pojazdów obok siebie jest niedozwolone z wyjątkiem momentu wyprzedzania.

4) Na drogach publicznych o twardej nawierzchni pędzenie stadem zwierząt jest niedopuszczalne. Wolno pędzić jedynie poszczególne zwierzęta i to na uwięzi, oraz prawą krawędź drogi tak, by normalny ruch na drodze nie był tamowany.

5) Przepis ust. poprzedniego nie ma zastosowania w wypadkach konieczności przepędzania zwierząt z terenów przylegających do drogi z jednej, na tereny przylegające do drogi z drugiej strony i tam gdzie nie ma innej drogi na pędzenie zwierząt z obór, stajni itp. na pastwisko i powrotem.

§ 52.

Zabronione jest rozmyślne jeżdżenie po szynach tramwajowych.

SZYBKOŚĆ POJAZDÓW, SKRĘCANIE, WYPRZEDZANIE, WYMIJANIE I ZATRZYMYWANIE POJAZDÓW.

§ 53.

1) Szybkość pojazdów powinna być przez prowadzącego pojazd tak uregulowana, aby prowadzący w każdej chwili i przy każdej okoliczności mógł zastosować się do wymagań bezpieczeństwa ruchu publicznego, oraz ochrony dróg i mostów i aby nie zagrażała bezpieczeństwu jadących w pojeździe osób.

2) Prowadzący pojazd jest zobowiązany stosować się ściśle do ograniczeń ruchu na drogach publicznych, oznaczonych specjalnymi znakami ostrzegawczymi, a zawierających:

- a) zakazy przejazdu na oznaczonych odcinkach dróg i ulic wszelkim pojazdom lub poszczególnym ich rodzajom;
- b) zakaz przekraczania oznaczonej maksymalnej szybkości;
- c) obowiązkowy nakaz kierunku jazdy (ulice jednokierunkowe);
- d) zakaz zatrzymywania pojazdów na danych odcinkach dróg i ulic;
- e) zakaz postoju pojazdów na oznaczonych drogach, ulicach, względnie odcinkach dróg i ulic niezależnie od przepisów § 61.

3) Ograniczenie dla pojazdów dotyczące ruchu jednokierunkowego odnoszą się również do zwartych oddziałów pieszych, pochodów itp.

§ 54.

Prowadzący pojazd są obowiązani dochować szczególnej ostrożności, zmniejszyć szybkość, zwracać uwagę na przeszkody na jezdni:

- a) na skrzyżowaniach dróg, oraz w tych miejscach gdzie droga nie jest widoczna na dostateczną odległość;

- b) na odcinkach dróg gdzie znajdują się wyznaczone przy pomocy znaków lub tablic przejścia dla pieszych,
- c) przy przejeździe przed szkołami,
- d) przy przejeździe przez chodnik (wjazd lub wyjazd z bramy),
- e) przed przystankami tramwajów i przejazdami kolejowymi na drogach, gdy stoją tam, lub zbliżają się do nich tramwaje albo pociągi,
- f) przy mijaniu, lub wyprzedzaniu pochodów, oddziałów wojskowych itp.

§ 55.

1) Prowadzący pojazd w miastach, w czasie gdy jezdnia jest rozmokła z powodu deszczu lub odwilży powinien tak jechać aby nie obryzgiwać biotem przechodniów.

2) Prowadzący pojazd w czasie suszy w miastach i na arteriach wycieczkowych winien tak regulować szybkość aby nie zakurzać przechodniów.

§ 56.

1) Prowadzący pojazd winien stosować się do wskazówek organów kontroli ruchu, organów milicji obywatelskiej i umundurowanej służby drogowej jak również do znaków posterunków względnie automatów regulujących ruch.

2) Jeżeli postereunek regulujący ruchem lub automat da znak zatrzymania pojazdu, a na jezdni przy posterunku regulującym ruchem są wyznaczone przejścia dla pieszych, prowadzący pojazd jest zobowiązany zatrzymać pojazd przed zewnętrzną linią pasa wyznaczonego dla przejścia pieszych.

§ 57.

Prowadzącemu pojazd nie jest dozwolone:

- a) wjeżdżanie na ulice wąskie, nie zezwalające na przejazd dwóch pojazdów obok siebie przed upewnieniem się, że droga jest wolna,
- b) przejeżdżanie między kolumnami wojska, zwartymi pochodami, przed wozami i oddziałami straży pożarnych itp.

§ 58.

1) O zamiarze skręcania pojazdu (§ 2 ust. 3) prowadzący pojazd, powinien zczasu dać wyraźny znak; kierowcy pojazdów mechanicznych — kierunkowskazem, prowadzący pojazdy konne i rowerzyści — ręką, kierowcy samochodów osobowych typu „torpedo” — ręką lub kierunkowskazem.

2) Na skrzyżowaniu dróg przy skręcaniu na inną drogę skręt w prawo należy wykonać możliwie najbliższej prawego brzegu jezdni, skręt w lewo — możliwie blisko środka jezdni, nie przejeżdżając jednak na jej lewą stronę.

§ 59.

1) Na skrzyżowaniu dróg — ulic równorzędnych, prowadzący pojazd winien ustąpić pierwszeństwa pojazdom nadjeżdżającym z jego prawej strony, o ile przepisy odnośnie pewnych rodzajów pojazdów nie stanowią inaczej.

2) Przepis ust. poprzedniego nie ma zastosowania na ulicach z pierwszeństwem przejazdu. Pojazdy jadące takimi ulicami mają na skrzyżowaniu pierwszeństwo przejazdu bez względu na to, z której strony nadjeżdżają.

§ 60.

1) Przy wymijaniu pojazdów prowadzący pojazd winien jak najbardziej zjechać na prawą stronę jezdni.

2) Przy wyprzedzaniu wyprzedzający powinien:

- a) dać znak ostrzegawczy sygnałem, lub zawołaniem, o ile w danej miejscowości nie obowiązuje ruch pojazdów mechanicznych bez sygnałów dźwiękowych,
- b) zjechać na lewo o tyle, o ile to jest konieczne, aby mogło nastąpić wyprzedzenie,
- c) zjechać na prawą stronę po wyprzedzeniu.

Wyprzedzany na otrzymanym znak wyprzedzenia, winien zjechać jak najwięcej na prawo i przepuścić wyprzedzającego po swej lewej stronie.

3) Wyprzedzać wolno tylko w wypadkach:

- a) gdy droga jest odpowiednio szeroka,

b) gdy przed wyprzedzaniem znajduje się dostateczna przestrzeń wolna,

c) gdy żaden pojazd, lub zwierzę nie zbliża się z przeciwnej strony,

4) Zabronione jest wyprzedzanie:

- a) gdy droga nie jest widoczna na dostateczną odległość,
- b) na mostach — pojazdu tego samego rodzaju (samochod samochodowy, wóz konny wozu konnego) lub mogącego rozwijać taką samą względnie większą od pojazdu wyprzedzającego szybkość,
- c) na przejściach, wyznaczonych na jezdni dla pieszych,
- d) na skrętach,
- e) na skrzyżowaniach,
- f) na znacznych spadkach,
- g) na przejazdach kolejowych,
- h) przed przystankami tramwajowymi, gdy na przystanku stoi lub do przystanku dojeżdża tramwaj.

5) Wozy tramwajowe należy wyprzedzać z prawej strony, jeżeli jednak tory tramwajowe są położone przy chodniku, można wyprzedzać z lewej strony, zachowując przy tym szczególną ostrożność.

§ 61.

1) Zabronione jest zatrzymywanie pojazdów:

- a) na środku jezdni, drogi lub ulicy,
- b) na przejazdach kolejowych, na szynach kolejowych i tramwajowych,
- c) na przejściach, przeznaczonych dla pieszych do przekroczenia jezdni,
- d) na przystankach tramwajowych i autobusowych,
- e) w odległości mniejszej niż 10 m. przed narożnikami ulic,
- f) na skrzyżowaniu dróg,
- g) na zakrętach,
- h) gdy jezdnia drogi, lub ulicy nie jest widoczna na dostatecznej przestrzeni,
- i) na specjalnie zakazanych odcinkach dróg i ulic odpowiednio oznaczonych,

2) Po przeciwnych stronach jezdni równoległe mogą się zatrzymać pojazdy jedynie wówczas, jeżeli pomiędzy nimi pozostaje na jezdni dostateczna przestrzeń dla jednoczesnego przejazdu jeszcze dwóch pojazdów.

3) Zatrzymanie dwóch pojazdów obok siebie po jednej stronie jezdni jest niedozwolone.

4) Przy zatrzymywaniu pojazdu prowadzący go jest obowiązany:

- a) uprzedzić jadących za nim — odpowiednim znakiem ręki (podniesienie ręki do góry). Przy pojazdach mechanicznych ruch zastępuje sygnał świetlny z tyłu „stop”,
- b) sprowadzić pojazd jak najbliższej prawego brzegu jezdni w kierunku ruchu do ścieku lub rowu bez uszkodzenia jednak drzew przydrożnych.

RUCH POJAZDÓW NA PRZEJAZDACH KOLEJOWYCH.

§ 62.

Prowadzący pojazd powinien — przy zbliżaniu się do przejazdu kolejowego — zmniejszyć szybkość tak, aby mógł zatrzymać pojazd w każdej chwili przed przejazdem. Pojazdy konne powinny — przy zbliżaniu się do przejazdu kolejowego jechać stępą.

§ 63.

Przed przejazdami kolejowymi, które nie są zamykane zaporami, prowadzący pojazd powinien, zanim wjedzie na tory kolejowe, upewnić się czy nie widać zbliżającego się pociągu, albo czy zbliżania się pociągu nie zapowiadają sygnały świetlne lub dźwiękowe, albo znaki dawane przez służbę kolejową.

§ 64.

1) Przed przejazdami kolejowymi, które nie są zamykane zaporami, prowadzący pojazd powinien go zatrzymać w odpowiedniej odległości od toru kolejowego, gdy pociąg się zbliża, lub gdy sygnały zapowiadają nadejście pociągu, albo, gdy służba kolejowa nakazuje zatrzymanie się.

2) Przed przejazdami kolejowymi, które posiadają zapory, prowadzący pojazd powinien go zatrzymać, gdy zapora jest

zamknięta, lub gdy się ją zamyka, albo gdy dzwonki ostrzegawcze oznajmniają, że zamknięcie zapor ma właśnie nastąpić, lub gdy służba kolejowa nakazuje zatrzymanie się przed zaporą.

§ 65.

Prowadzący pojazd powinien zachować szczególną ostrożność przy zbliżaniu się do przejazdów kolejowych, jeżeli wskutek mgły lub innych powodów źle widać tory kolejowe przed przejazdami niezamykanymi względnie zaporą przed przejazdami zamykanymi.

§ 66.

Prowadzący pojazd powinien na przejeździe kolejowym trzymać się jak najbliżej prawej strony drogi.

WYŚCIGI.

§ 67.

1) Wyścigi pojazdów lub pieszych na drogach i ulicach mogą się odbywać tylko na podstawie specjalnego zezwolenia.

2) Zezwoleń, o których mowa w ustępie poprzednim udzielają:

a) prezydium pow. rady narodowej jeżeli trasa wyścigów położona jest na obszarze jednego powiatu,

b) prezydium miejskiej rady narodowej, jeżeli trasa wyścigów położona jest na obszarze miasta wydzielonego,

c) prezydium wojewódzkiej rady narodowej jeżeli trasa jest położona na obszarze więcej niż jednego powiatu.

Podanie o udzielenie zezwolenia na odbycie wyścigów należy złożyć u właściwej władzy najpóźniej na 14 dni przed terminem imprezy.

3) Przepisy ustępu 1 i 2 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania do wyścigów pojazdów mechanicznych, które są unormowane przepisami rozporządzenia z dnia 27. X. 1937 r. (Dz. U. Nr 85 poz. 616).

ŁADUNKI.

§ 68.

1) Obrys pojazdu jadącego na drodze, tj. jego szerokość wraz z wszystkimi wystającymi częściami ładunku nie może przekraczać 2,5 m. a wysokość wraz z ładunkiem 4 m. ponad powierzchnią drogi.

2) Pojazdy których wymiary przekraczają normy, podane w ust. poprzednim, mogą jeździć po drogach publicznych tylko na podstawie specjalnego zezwolenia wydanego przez właściwy zarząd drogowy.

3) Przepisy ustępu 1 niniejszego paragrafu nie mają zastosowania do przewozu pojazdami ciężarowymi belek rusztowań drabinowych itp. Przewoźcy winien jednak tak dokonać przewozu, aby nie utrudniać ruchu normalnego na drogach lub ulicach.

§ 69.

1) Waga pojazdu wraz z ładunkiem, powinna być zawsze, a w szczególności w czasie gołoledzi, w takim stosunku do siły pociągowej zwierząt lub siły napędu silnika, aby pojazd mógł się zawsze poruszać bez przeszkód.

2) Niedozwolone jest przeladowywanie pojazdu konnego ponad siły zwierząt pociągowych.

§ 70.

1) Ładunek na pojeździe winien być tak ułożony i przytworzony, aby w czasie ruchu nie mógł spaść lub spowodować przewrócenia pojazdu.

2) Beczki, wózki, skrzynie itp. przedmioty, wystające ponad pojazdem lub po jego bokach należy silnie przymocować przy pomocy powrozów, lub łańcuchów. Balony szklane z kwasami nieorganicznymi, ługami i innymi produktami chemicznymi, łatwopalnymi i cuchnącymi powinny być zaopatrzone w kosze lub klatki ochronne.

3) Przedmioty wystające z tyłu poza pojazdem na więcej niż jeden metr, należy w dzień zaopatrzyć w widoczne znaki (czerwoną chorągiewkę) a wieczorem w specjalne światło dodatkowe.

§ 71.

1) Przewóz pojazdami materiałów wybuchowych i łatwopalnych może się odbywać tylko na podstawie zezwolenia, które udziela właściwa władza drogowa. Zezwolenie podaje warunki, pod jakimi ma być dokonany przewóz, oraz należy na przewoźcę obowiązek dokonania przewozu z odpowiednią asystą, zaopatrzoną w potrzebne w razie wypadku środki.

2) Obowiązek dokonywania przewozu z asystą, zaopatrzoną w środki bezpieczeństwa w razie wypadku, odnosi się również do przewozu balonów, o których mowa w ust. 2 § 70.

§ 72.

1) Przedmioty, które przy przewozie mogą powodować hałas jak: blachy, sztaby żelazne, obręcze itp. należy tak ułożyć na pojeździe i umocować lub opakować, aby przy przewożeniu nie powodowały nadmiernego hałasu.

Przedmiotów takich nie wolno przy załadowywaniu lub wyładowywaniu rzucać.

2) Przedmioty płynne, wydzielające kurz i rozsypujące się, oraz przedmioty o wartości łatwopalnej, trujące itp. mogą być przewożone tylko pojazdami tak urządzonymi, aby nie rozlewały się, rozsypywały, lub ulatniały.

3) Przedmioty wywołujące wstręt jak również mogące płoszyć zwierzęta pociągowe lub bydło, wolno przewozić tylko szczelnie zakryte.

4) Grzyzy z budowli, rumowiska miał i inne wydzielające kurz ładunki, wolno przewozić tylko w stanie zwilżonym.

§ 73.

1) Przewóz mięsa, pieczywa i mleka na drogach publicznych może się odbywać tylko w pojazdach specjalnie na ten cel przeznaczonych i odpowiednio zbudowanych — zgodnie z obowiązującymi co do przewozów poszczególnych towarów przepisami sanitarno-higienicznymi w szczególności z przepisami rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 10. XII. 1936 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnymi (Dz. U. Nr 92 poz. 643 z późniejszymi zmianami), oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 9. XII. 1932 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministra Przemysłu i Handlu o dozorze nad mlekiem i jego przetworami (Dz. U. z 1933 r. Nr 19 poz. 128).

2) Pojazdy wzgl. skrzynie przeznaczone do przewozów wymienionych w ust. 1 artykułów winny być utrzymane we wzorowej czystości i nie wolno ich używać do przewozu innych przedmiotów.

§ 74.

Przewóz zwierząt żywych na drogach może się odbywać tylko w pojazdach specjalnie do tego pobudowanych i wyłączenie na ten cel przeznaczonych. Budowa takiego pojazdu winna odpowiadać przepisom weterynaryjnym, a sam przewóz winien się odbywać przy zachowaniu specjalnych warunków.

§ 75.

Jeżeli ciężar pojazdu z ładunkiem przekracza dopuszczalne obciążenie mostu wskazane na tablicy umieszczonej przed mostem, przejazd przez most może się odbywać tylko na podstawie specjalnego pozwolenia, udzielonego przez właściwą władzę drogową.

POSTOJE DLA POJAZDÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO.

§ 76.

1) Dorożki samochodowe i konne mogą zajmować na postojach tylko miejsca na ten cel wyznaczone i odpowiednio przez władzę właściwe oznaczone i to tylko w ilości podanej na tablicy objaśniającej.

2) Postawienie przez władze znaku i tablicy objaśniającej o postoju równoznaczne jest z utworzeniem postoju dla pojazdów, a usunięcie przez władzę tych znaków — równoznaczne ze zniesieniem postoju.

3) Postoje wyznaczone dla dorożek samochodowych i konnych nie mogą być zajmowane na postój przez innego rodzaju pojazdy.

§ 77.

Na postojach wyznaczonych dla dorożek samochodowych lub dorożek konnych nie wolno urządzać napraw lub w jakikolwiek sposób zakłócać spokoju publicznego.

SPECJALNE PRZEPISY DOTYCZĄCE POJAZDÓW MECHANICZNYCH.

§ 78.

Ruch pojazdów mechanicznych uregulowany jest przepisami rozporządzenia Ministrów: Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27. X. 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616 — z późniejszymi zmianami).

§ 79.

1) Przepisy zarządzenia niniejszego dotyczące szybkości pojazdów, ruchu pojazdów na skrzyżowaniu dróg i ulic, wyprzedzaniu i wymijaniu, używaniu odrębnych sygnałów i oświetlenia, zatrzymywania pojazdów, miejsc postojów, nie odnoszą się do pojazdów straży pożarnej, milicji obywatelskiej, wozów sanitarnych, i pogotowia ratunkowego, oraz pojazdów innych pogotowia (elektroni, tramwajowego, wodociągów), spieszących do wypadków.

2) Osoby i pojazdy wszelkiego rodzaju zobowiązane są zawsze usuwać się z drogi i pozostawiać miejsce wolne do przejazdu pojazdom wymienionym w ustępie pierwszym.

SPECJALNE PRZEPISY DOTYCZĄCE POJAZDÓW KONNYCH.

§ 80.

1) Każdy pojazd konny, który nie jest wyłącznie przeznaczony do przewożenia osób, winien być zaopatrzone w tablicę, umieszczoną po lewej stronie, podającą imię, nazwisko i miejsce zamieszkania (miasto, ulica i nr domu, lub nazwę wsi i powiatu) właściciela pojazdu. Przy wozach większych majątków rolnych (P. G. R., Sp-ni Produkcyjnych itp.) wystarczy nazwa tychże majątków oraz nazwa powiatu, a przy wozach, należących do firm, związków itp. ich nazwa i dokładny adres.

2) Jeżeli kilka wozów należy do jednego właściciela, to oprócz danych ust. 1 winny one być oznaczone liczbami porządkowymi.

3) Rozmiar tablicy winien wynosić 15 × 20 cm. Napis winien być czytelnie wykonany czarną farbą na białym tle, a litery mają być nie mniejsze niż 4 cm.

Przepis ten nie dotyczy pojazdów instytucji państwowych, o ile oznaczone są inaczej.

§ 81.

Wszelkie pojazdy zaprzęgowe, utrzymywane w celach zarobkowych dla przewozów ciężarów i osób, z wyjątkiem pojazdów osobowych przeznaczonych do przewozu nie więcej niż 4-ch osób winny być zaopatrzone w hamulce, sporządzone z mocnego materiału, poruszane z siedzenia powożącego i działające szybko i sprawnie na tylne koła pojazdu. Jednak wiejskie ciężarowe pojazdy zaprzęgowe mogą mieć hamulce, wprawiane w ruch niekoniecznie z miejsca dla woźnicy.

§ 82.

Dyszle u wozów i sań winny być mocne, ażeby umożliwiły zatrzymanie wozów względnie sań w każdej chwili.

§ 83.

1) Zabrania się używać sań bez dyszla lub podwójnych dyszledek (§ 85 ust. 2) mających zaprzęg tylko z pasów lub postronków.

2) Zabrania się jeździć saniami po drogach publicznych bez dzwonek lub grzechotek, nawet w takim razie, jeżeli

kilka sań tworzy jedną kolumnę.

3) Nie wolno przewozić na drogach publicznych ciężarów saniami, których płozy mają w części dolnej mniej niż 120 cm, długości i mniej niż 10 cm, szerokości.

§ 84.

Bezpośrednio jeden za drugim może jechać nie więcej niż 6 wozów. Odległość między grupami po 6 wozów winna wynosić co najmniej 30 m.

§ 85.

1) Uprzęże zwierząt pociągowych muszą być trwałe i w dobrym stanie.

2) Zaprzęg w jednego konia winien posiadać podwójne dyszelki (2 drążki, między którymi zaprzęga się konia do jednokonnego wózka).

3) Postanowienie — ustępu poprzedniego nie dotyczy zaprzęgów roboczych, używanych w rolnictwie.

§ 86.

1) Ogólna liczba koni zaprzężonych obok siebie (wraz z ewent. uwiązany do nich końmi) nie powinna przekraczać trzech.

2) Konie, prowadzone za wozem, muszą być tak krótko uwiązane, żeby nie mogły schodzić w bok. Konie które kasaają, powinny być na drogach publicznych stale zaopatrzone w mocny kaganiec.

§ 87.

1) Zaprzęganie jednej pary koni do dwóch lub więcej wozów załadowanych lub próżnych jest niedozwolone.

2) Jeżdżenie fornalkami (dwie pary koni zaprzęzone do jednego wozu) po ulicach miasta jest niedozwolone.

3) Przepis ustępu drugiego nie dotyczy wozów firm ekspedycyjnych i karawanów.

§ 88.

Nie wolno używać do jazdy zwierząt pociągowych kulałych lub zakaźnie chorych, zwierząt z widocznymi skazami, zwierząt poważnie pokaleczonych, słabych z powodu starości lub oczywiście przemęczonych.

Zakazane jest niepotrzebne bicie zwierząt.

§ 89.

1) Każdy wóz, znajdujący się wieczorem i w nocy na drodze publicznej, a w taborach pierwszy i ostatni wóz winien być z nastaniem ciemności oświetlony, przynajmniej jednym bezbarwnym światłem, umieszczonym po lewej stronie wozu i widocznym z daleka z przodu i z tyłu.

2) Powozy i wózki osobowe winny być zaopatrzone w dwie latarnie umieszczone po bokach i tak urządzone, aby rzucały jasne, bezbarwne światło wprost i na boki, w tył zaś czerwone.

3) Wszystkie wozy konne jak również ciągnięte względnie popychane jezdnią wozy, wózki ręczne, winny być zaopatrzone w szkiełko odbłaskowe koloru czerwonego, lub pomarańczowego, umieszczonego z tyłu pojazdu.

§ 90.

1) Każdy zaprzęg winien mieć woźnicę. Wyjątek dopuszczalny jest tylko w taborach, gdzie woźnica może prowadzić dwa wozy, jeden za drugim zaprzężonym tylko w jednego konia każdy.

2) Zabronione jest:

- a) powierzanie powożenia osobom, nieobeznanym z końmi i obowiązującymi przepisami o ruchu kołowym na drogach publicznych,
- b) osobom niezdatnym do powożenia z powodu wad umysłowych lub ułomności cielesnych.
- c) osobom mającym mniej niż szesnaście lat.

§ 91.

1) Woźnicy zabronione jest:

- a) powożenie w stanie nietrzeźwym,
- b) spanie podczas powożenia,

- c) oddalanie się od pojazdu bez sprowadzenia pojazdu na stronę prawą w kierunku ruchu i bez pozostawienia nadzoru nad pojazdem i zaprzęgiem osobie zdatnej do powożenia (§ 90),
- d) palenie papierosów, zapalanie zapalek lub ognia, umieszczanie światła o płomieniu wychodzącym na zewnątrz w czasie przewożenia materiałów wybuchowych lub łatwopalnych.

2) Osobom nie dającym gwarancji należytego powożenia a zwłaszcza osobom kilkakrotnie karanym za przekroczenie przepisów o ruchu kołowym, Prezydium W.R.N. może ze względów bezpieczeństwa publicznego na wniosek prezydium powiatowej (miejskiej), rady narodowej zakazać jeździć konno lub samodzielnie kierować zaprzęgiem na obszarze województwa.

§ 92.

Każdy wóz powinien tak być urządony, aby woźnica miał ze swego siedzenia widok na wszystkie strony. O ile woźnica nie siedzi na siodłach, winien zajmować na wozie miejsce dla niego przeznaczone lub ewent. iść koło wozu z lewej strony, nie puszczając z rąk lejców.

§ 93.

Wozom, przyjeżdżającym do miasta z produktami targowymi, nie wolno przebywać podczas tangu poza miejscem targu, w celach handlowania przywiezionymi produktami, ani zatrzymywać wozów tych na ulicach.

§ 94.

Przy wozach posiadających dzwonki jak np. wozy mleczarskie, wolno używać dzwonka tylko celem zwrócenia uwagi interesantom. Zakłócanie spokoju przez długotrwałe dzwonienie jest niedopuszczalne.

§ 95.

Ruch rowerów na drogach publicznych jest uregulowany szczegółowo ogólnie obowiązującym rozporządzeniem Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 15 grudnia 1953 r. o ruchu rowerów na drogach publicznych (Dz. U. nr 1954 r. poz. 7).

§ 96.

W każdym przypadku, gdy zachodzi potrzeba ostrzeżenia publiczności winien użyć dzwonka jako sygnału ostrzegawczego.

SPECJALNE PRZEPISY DOTYCZĄCE PRZECHODNIÓW.

§ 97.

Do ruchu pieszego w miastach i osiedlach służą wyłącznie chodniki i promenady, poza miastami i osiedlami oraz przy drogach publicznych — ścieżki.

§ 98.

1) Na chodnikach, ścieżkach i innych miejscach wyznaczonych dla ruchu pieszego niedopuszczalne są wszelkie czynności, mogące ruch pieszego utrudniać, ograniczać lub tamować.

2) Pozostawianie na chodnikach i ścieżkach dzieci bez opieki jest niedozwolone. Zabawy, goniłwy mogą dzieci urządzać tylko w miejscach specjalnie na ten cel przeznaczonych.

3) Leżenie i nocowanie na promenadach i w parkach jest niedozwolone.

§ 99.

W miejscach publicznych i na ulicach niedozwolone jest:

- rzucanie śniegiem, kamieniami lub innymi przedmiotami,
- strzelanie z broni palnej, łuków, pułkówek, zapalanie ogni bengalskich, puszczanie rakiet, trzaskanie z bicia,
- łowienie z mostów ryb na wędkę, puszczanie latawców,

- zakłócanie spokoju zwłaszcza po godzinie 22, śpiewaniem, grą na instrumentach, krzykami itp.
- zanieczyszczanie chodników lub jezdni niedopałkami papierosów, zapalnikami, pestkami, ogryzkami owoców, papierem itp.

§ 100.

1) Przenoszenie wszelkiego rodzaju ostrych narzędzi, szymblerzy, luster, oraz przedmiotów mogących pobrudzić przechodniów jest dozwolone po uprzednim należytym ich opakowaniu względnie okryciu, aby nie mogły innych przechodniów zranić lub zabrudzić ich odzieży.

2) Przedmioty świeżo malowane znajdujące się przy chodnikach, ścieżkach lub innych miejscach przeznaczonych dla ruchu pieszego winny posiadać przymocowane w łatwo dostrzegalnym miejscu ostrzeżenie z wyraźnym napisem: „świeżo malowane”.

3) Przenoszenie desek, drągów żelaznych itp. w ciemności dozwolone jest tylko pod warunkiem należytego oświetlenia ich latarkami.

4) Przenoszenie przedmiotów o których mówi ustęp poprzedni, oraz przedmiotów które ze względu na swoje rozmiary utrudniałyby ruch, nie może się odbywać chodnikami, a tylko prawym brzegiem jezdni tuż przy chodniku.

5) Osobom których odzież może zabrudzić przechodniów, (jak kominiarze itp.) wolno się poruszać w sposób określony w ust. poprzednim.

6) Materiały wybuchowe, łatwo palne, żrące lub cuchnące w niewielkich ilościach należy przenosić w sposób podany w ust. 4 niniejszego paragrafu w szczelnych naczyniach. Przenoszenie w większych ilościach tych materiałów jest zabronione.

§ 101.

1) Przechodzień może wkraczać tylko na jezdnię tylko w wypadkach przewidzianych w ust. 4, 5, i 6 § 100 oraz przy przechodzeniu jezdni.

2) Przejścia przez jezdnię na drugą stronę ulicy lub drogi należy dokonać najkrótszą drogą pod kątem prostym w pobliżu skrzyżowania.

Jeżeli przejścia przez jezdnię dla pieszych są wyznaczone specjalnymi pasami na jezdni lub oznaczone innymi znakami, przejścia należy dokonać wyłącznie w tym pasie lub w miejscu oznaczonym.

3) Przechodzić przez jezdnię należy krokiem przyspieszonym, zwracając baczna uwagę najpierw na pojazdy z lewej a potem z prawej strony. Usłyszawszy nawoływanie lub sygnał ostrzegawczy należy obejrzeć się w kierunku głosu i ewent. zatrzymać się, aby pojazd mógł przejechać. Rozmyślne nieusuwanie się z drogi przed przejeżdżającymi pojazdami jest niedozwolone.

4) Nie wolno przebiegać jezdni mimo oddanego sygnału ostrzegawczego.

§ 102.

Osoby oczekujące na tramwaj lub autobus winny stać na chodniku tuż przy przystanku lub na miejscu specjalnie do tego wyznaczonym a nigdy na jezdni.

§ 103.

Na chodnikach należy iść prawą stroną, wymijać z prawej strony, wyprzedzać z lewej strony.

§ 104.

- Zabronione jest:
 - tamowanie ruchu przez przystawanie lub w jakikolwiek inny sposób,
 - chodzenie więcej niż dwu osobom obok siebie.
 - zatrzymywanie się na narożnikach oraz u wejść na przejściach wyznaczonych na przekroczenie jezdni,
 - zalecanie towarów przez wywoływanie lub zatrzymywanie przechodniów.

2) Większym zbiorowiskom osób, pochodom itp. nie wolno używać do ruchu chodników, tylko prawej strony jezdni przy chodniku.

§ 105.

Na chodnikach ulic specjalnie oznaczonych znakami i objaśnieniami obowiązuje ruch jednostronny (chodniki jednokierunkowe).

Na chodnikach tych przechodnie winny używać do ruchu wyłącznie chodników po prawej stronie w kierunku ruchu.

C z ę ś ć III**PRZEPISY KARNE I KOŃCOWE.**

§ 106.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego zarządzenia podlegają karom przewidzianym w obowiązujących przepisach w szczególności art. 21 ustawy z 7 października

1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 89 poz. 656 z późniejszymi zmianami) oraz w art. 112 rozporządzenia z 19. I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. z 1936 r. nr 80 poz. 555) w związku z art. 8 ustawy z 15. XII. 1951 r. o orzecznictwie karno-administracyjnym (Dz. U. Nr 66 poz. 454 z późn. zm.).

§ 107.

1) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Wojewódzkiej Rady Narodowej.

2) Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie zarządzenia Prezydium W.R.N. w Koszalinie w zakresie unormowanym niniejszym zarządzeniem.

Za Prezydium Rady Narodowej

Sekretarz Prezydium Z-ca Przewodniczącego Prezydium

(—) Stanisław Piwowarczyk

(—) Jabłoński Jan

WARUNKI PRENUMERATY Dziennika Urzędowego Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie. Opłata roczna za prenumeratę 1 egz. Dz. R. N. ze skorowidzem 18,— zł, opłata półroczna bez skorowidza 10,— zł. Opłatę za prenumeratę należy uiszczać z góry w Narodowym Banku Polskim — I Oddział Miejski w Koszalinie, konto Nr 607-95-101/1. O dokonaniu wpłaty za prenumeratę należy zawiadomić Wydział Budżetowo-Gospodarczy Prezydium WRN w Koszalinie, ul. A. Lampe Nr 34, podając równocześnie, za jaki okres i za ile egzemplarzy uiszczono opłatę oraz pod jakim adresem należy kierować wysyłkę. Rachunków nie wystawia się.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego—Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie, ul. A. Lampe Nr 34